

Адыгеим иэнергетикэ хэхъоныгъэ зэрэрагъэшыщтым тегущылагъэх

Адыгеим и Лышъхэу Къумпыл Муратрэ Урысые Федерациием и Правительствэ и Тхаматэ игуадзэу Дмитрий Ко-закрэ Москва зэлукэгъу щизэдьялагъ.

Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ епхыгъэ юфыгъохэм, лъэпкэ проектихэм ялхырышынкэ пшъэ-рыйльэу ялхэм ахэр атегущылагъэх.

Адыгеим и Лышъхэе республикэм игъэхъэгъэ шхъаэхэм, аш социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ юшынымкэ амалэу илхэм афэгъэхъыгъэ Урысые Федерациием ивице-примьеэр къыфилотагь. Республикаем ихбээ къулыххэм ялхээ рийль шхъаэхэм аххээ экономикэм зыкъегъэлтигъэнир, предприятиякэхэр, индустримальнэ пархэр гъэпсыгъэнхэр, ин-

фраструктурум зегъэушъомбгъуягъэныр.

«Экономикэм хэхъоныгъэ юшыным пае энергие къэклуплэхэр къэгъотгъэнхэм, республикэм изнегетикихээ инфраструктурэ зегъэушъомбгъуягъэным ялхыгъэ юфыгъохэр зэшохыгъэнхэ фае», — къылиягъ Адыгеим и Лышъхэ.

Дмитрий Козак дыриэгъэ зэлукэгъум Къумпыл Мурат зэрэцхигъэунэфыкъигъэмкэ, энергииер зэрафимикиурэм Республикэмкэ мэхъанэшо зилэ проектхэм ягъэцкэлэн къызэтиреажэ.

Къалэу Мыекъуапэ, Адыгэ-

калаэ, Тэхъутэмькье, Теуцожь районхэм джыдэдэм псөольшыным, социальнэ объектхэм ягъэпсын зашырагъэушъомбгъу, инвестиционнэ проектышхохэр ащаагъэцакъэх. Мыекъопэ районным турист кластериш щизэхашэгъэ. Республикаемкэ непэ зигъю юфыгъохэм ашыц электроэнергииер икъоу алэкэгъэхъэгъэнхэр. Мы юфыгъом изшохынкэ Адыгеим юшызерахьашт юфтыхъа-бзэхэр агъэнэфэхъахэх.

Шыгу къэтэгъэкъыжы Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Къумпыл Муратрэ ПАО-у «Россети» иправление итхаматэу Павел Ливинскэмрэ гъэтхэм и 16-м зызэокъэхэм, мы юфыгъохэм язэшохыкэ хуяштым зэрэгтегущыгъэгъэхэр. Республикаем иэлектроэнергетикэ, ООО-у «Мыекъопэ ТЭЦ» зыфиорэм иэлектросетевой комплекс хэхъоныгъэ ягъэшыгъэным тегъэпсихъэгъэ зээзгъынгъэ заулэ джащыгъум зэдашигъагъ.

Энергие къэклуплэхэм ахэгъэхъогъэнымкэ республикэм игъоу щальэгъухэрэм ягъэцкэлэнкэ Адыгэир хэгъэгум и Правительствэ илэпилэгъу зэрэшыгъуярэр Къумпыл Мурат къыуягъ. Мы юфыгъор зэрээшуахырэм ельтыгъэшт псөо-лъэшынымрэ промышленностымрэ хэхъоныгъэу ашыщтыр, инвестициякэхэу къахальхьа-щтхэр, ювшлэпэ чыпраклэхэу зэхашщтхэр. Джащ фэдэу лъэпкэ проектхэм, Урысые Федерациием и Президент жъоныгъуякэм ѿштэгъэ унэшувакэм ягъэцкэлэн ар фэдорышшэшт. ЖКХ-м ыльэнныкъоокэ пшъэрэвь гъэнэфагъэхэр агъэцкэлэнхэ языгъэлъэкъыщт федеральнэ программэхэми Адыгэир чанэу ахэлажэ шлоигъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэ ипресс-къулыкъу

Анахь унэгъо пытэр къыхахыгъ

ЗАГС-м иотделэу Шэуджэн районым итым ныбжыкъэ юфхэмкэ Комитетынрэ культурэмкэ Гъэйорышланплемрэ илэпилэхъу «Крепка семья — крепка Россия!» зыфиорэ зэнэкъохуу зэхашагъ.

Шэуджэн районым юшыпсэ-урэ унэгъуитф юфтыхъабзэм хэлэжьагъэх. Юсупхэр, Къулбайхэр, Лъэпцэрыкъохэр, Платэкъохэр ыкчи Гутэхэр. Шэуджэн районым ипащэу Аульэ

Рэшыдэ, ЗАГС-м и Гъэйорышланплем Адыгеим юшылэм ипащэу Къошк Сайдэ жюриим хэтигъэх.

Зэнэкъохум лъэныкъо зэфэшхъафхэр къызэдиубыты-

гъэх. Юфтыхъабзэм къыдыхэлтигъэ унагъом итариих къалогтагъ, спортым, еджэным, творчествэм альянсыкъохэ сабыйхэм гъэхъягъэу ялхэр, яшы-иэнгъэ къыхехыгъэ сурэтхэр

къэзэрэугоигъэхэм апагъохыгъэх.

Унагъохэр зэкээ зэфэшхъафхэр, ау ахэр зээзыхыхэрэр зы — сабыйхэм ыкчи ны-тыхэм шуулъэгъуныгъэу афырялэр, цыфыгъэр, зэфышытыкъэ шоу унагъом ильянин фаер нахь дахэ, нахь къабзэ ашын гүхэль зэрялэр ары, — къыщыхагъэшыгъ районым ипресс-къулыкъу.

Хъатыгъужыкъое къоджэ псэуплэм къикыгъэ зэшхъэгъусхэу Лъэпцэрыкъохэр Ас-

хъадэр Эммэрэ юфтыхъабзэм теклонигъэ къыщыхадахыгъ. Хъакурынэхъабэ щыщ Юсупхэрэ Зауррэ Татьянэрэ ятлонэрэ чыпилэр афагъэшшошагъ. Мамхыгъэ къоджэ псэуплэм къикыгъэ Платэкъохэр Асхадэр Даринэрэ ящэнэрэ хуягъэх.

Зэнэкъохум теклонигъэ къыщыхээри, хэлэжьа-гъэхэри дипломхэмкэ, ахьщэ шуухафтынхэмкэ агъешшошагъ.

(Тикорр.).

Аналог телекъэтынхэр зэпагъэунхэкэ къэнагъэр мэфэ 59

Цифрэ эфир телевидением икъэтынхэм зэратехъащхэм епхыгъэ юфыгъохэмкэ федеральнэ къэралыгъо унитарнэ предприятие «Урысые телевизионнэ, радиосетым» «илиние плътир» иномерэу 8-800-220-20-02-мкэ ыпкэ хэмийлэу сид фэдэрэ уахти шүүтеон шуулъэкъыщт. Специалистхэм шууиупчэхэм джэуап къаратыжыщт, цифрэ приставкэхэм якъыхэхынкэ ыкчи ягъэфедэнкэ лэпилэгъу къышьуфхэуцьтых.

Цифрэ телевидением икъэтынхэм зэратехъащхэмкэ къэбархэр нахь игъэктотгъэу официальнэ сайтэу смотрцифру.рф зыфиорэм ижъугъотэштых.

Лъэпкъ проектхэм чанэу адлажьэх

АР-м псэольшынымкэ, транспортнымкэ, псэуплэ-коммунальнэ ыкли гьогу хызметымкэ и Министерствэ иколлегие изэхсэгэ бэмышлэу щылагь. Ащ хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэу Александр Наролини, министрэу Валерий Картамышевыр, министерствэм иотдел зэфэшхъафхэм яофишлэхэр.

АР-м икъералыгъо программ мэу «Непэрэ шапхъэхэм адиштэрэ къэл щылакэр» зыфиорэр 2018-рэ ильэсэм зэрагъэцэклагъэм ыкли 2019-рэ ильэсэм зэшшуахынэу щыт юфшлэнхэм къатгушылагь псэуплэ-коммунальнэ хызметымкэ министерствэм иотдел ипащэу Ныбэ Руслан. Ащ къызэриуагъэмкэ, 2017-рэ ильэсэм къыщублаягъэ мы проектыр тиреспубликэ щэлажьэ. А уахтэм къыклоц программэм къыдилын тэрэ лъэньюхэр анах чанэу зыгъэцэлгээ шъольырхэм Адыгейр ашыщ хуугъэ. А ильэсэм къыщегъэжъагъэу республикэм имуниципальнэ образованихэм ашыэ общественне чыплэ 17-рэ щагу 43-рэ зэтэйрагъэпсихъагъэх, ахэм зэклемки сомэ миллион 385-м ехүү апэуагъэхъагъэ. Мы ильэсэм унз зэтэй 24-рэ зыхэхъэр щагу 36-рэ агъэцэлгэжъинэу щыт, бюджет зэфэшхъафхэм къарыкъыгъэ сомэ миллион 250-м ехүү юфшлэнхэм апэуагъэхъанэу къалытыте.

Зэрагъэнэфагъэмкэ, ильэситфим мы программэм игъэцэлэн мылькушхо пэуагъэхъац. Ар федеральнэ, шъольыр ыкли чыплэ бюджетхэм къатлупшишт. 2018-рэ ильэсэм программэм игъэцэлэн Адыгейим сомэ миллион 246-рэ фэдиз щыпэуагъэхъагъэ, ащ щыщэу миллиони 140-м ехүү — республикэм, адэр къанэрэр федеральнэ ыкли чыплэ бюджетхэм къатлупшишт. Къэлэ гупчэ паркыр игъэкэжъын сомэ миллион 14 фэдиз тифагъ.

Анах проект инэу зэшшуахыгъэхэм ашыщых «Лъэпкъхэм я

Зэкъошныгъ» зыфиорэ гупчэмрэ зыгъэпсэфырэ чыплэу «Мээдахэмрэ» зэрэзэтырагъэпсхажьыгъэхэр. Блэкыгъэ ильэсэм къалэу Мыеекъуапэ, Адыгэгъялэ, поселкхэу Яблоновскэмрэ Инэмрэ федеральнэ программэм хэхъагъэх. Ащ даклоу Адыгейим ежь икъералыгъо программэм къыдыхэльтэгъэу нэмык муниципалитетхэм, псэуплэхэм яшагухэр ыкли общественне чыплэхэр ашызетырагъэпсихъагъэх.

Къералыгъо программэм ишшуагъэкэ тапэкли къалехэм ыкли районхэм ашыэ щагухэр, къэлэ паркхэр, общественне чыплэхэр агъэцэлжъыщых, цыфхэм щылакэ-псэукэ амалеу яэм хэхъошт.

Ныбэ Руслан къызэриуагъэмкэ, мы программэм игъэцэлэнкэ къинэу щытыр документхэр экспертизэм рахьлэнхэр бысымхэм зэрагъэгүхжорэр ары. Мы лъэньюхэм яофишлэнхэр икъоу зыщамыгъэца-къэхэу къыхигъэшгъэхэр къалэу Мыеекъуапэ, Теуцожь районыр ыкли поселкэу Инэм.

«Адыгэявтордорм» инженер шъхьаэу Къазый Сэфэрбий къызэриуагъэмкэ, «Шынэгъончынчынхэм ыкли шэпхэшшуахэм адиштэрэ автомобиль гьогухэр» зыфиорэр лъэпкъ проектым игъэцэлэн 2024-рэ ильэсэм нэс тельтэгъ.

Шъольыр проектым игъэцэлэн хахьэу 2019-рэ ильэсэм чыплэ мэхъанэ зиэ автомобиль гьогухэм ялах 17-р агъэцэлжъыщт. 2018-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 1-м ехүүлэу Адыгэ Республикаим иавтомобиль гьогухэм ялах 13-р, Яблоновскэ къэлэ агломерацием иавтомобиль гьогу участки 3 агъэцэлжъынхэу агъэнафэ. Шъольыр проектым къызэрэдилтытэу Адыгейим игъогухэр шэпхэшшуахэм адиштэу гъэцэлжъыгъээнхэм 2019-рэ ильэсэм зэклемки сомэ миллион

4785,6-рэ мэхъу, аш щыщэу километрэ 247-м федеральнэ, километрэ 1317,6-м шъольыр ыкли километрэ 3221-м чыплэхэм яэ.

Лъэпкъ проектым игъэцэлэн къыдыхэльтэгъэу къалэу Мыеекъуапэрэ Яблоновскэмрэ агломерации ашагъэпсигъ. Мыеекъо-пэ къэлэ агломерацием къыхиулытэу 2019-рэ ильэсэм автомобиль гьогухэм ялах 13-р, Яблоновскэ къэлэ агломерацием иавтомобиль гьогу участки 3 агъэцэлжъынхэу агъэнафэ. Шъольыр проектым къызэрэдилтытэу Адыгейим игъогухэр шэпхэшшуахэм адиштэу гъэцэлжъыгъээнхэм 2019-рэ ильэсэм зэклемки сомэ миллион

436-м ехъу пэуагъэхъанэу къалытагъ.

Джащ фэдэу зэрагъэнэфагъэмкэ, гьогурыкноним ишапхъэхэр зыукъохэрэ сурэт ыкли видео атезыхыщт пкыигэ 70-м къыщегъэжъагъэу 200-м нэс, аш нэмийкэу машинэ хыльзэхэр зыщащчыхэрэ пункти б фэдиз Адыгейим иавтомобиль гьогухэм къатырагъэуцыхыщт.

Нэужым коммунальнэ пыдээфэ пытэхэм яугоин ыкли яузын фэгъэхъыгъ юфшлэнхэр зэрэзэхэшэрэм къытегуущылагь министерствэм иотдел ипащэу Д. Коноваловыр. Ащ къызэриуагъэмкэ, пыдзафэхэм яугоинкэ фэло-фашлэхэр афагъэцакэхэрэм къыклоц

ахъщэм уигъэрэзэнэу щытэп, мы ильэсэм имэзиту сомэ миллион 41-рэ зытэфэгъэ фэло-фашлэу афагъэцэлгээ ипроцент 40-р ары нылэп зыпкэ къатыгъэр.

Пыдзафэхэм яугоинкэ адэр шъольырхэм оптэу алэклэльэр къызфагъэфедэнэу, джащ фэдэу социалнэу мыухумгээ цыфхэм ыкли гьот макэ зиэхэм анаэ атырагъэтынэу Александр Наролиним къафигъэптигъ. Фэло-фашлэхэм ауасэу мыхэм къалахырэр шапхъэхэм ашхъадэкыхэ зэрэмыхъуцыхыщт министерствэм ыкли шъольыр операторым яофишлэхэр къариуагъ.

КИАРЭ Фатим.

«ЭкоЦентрэм» иЮфшлэн Интернет нэклюбгъохэм арыт

Пыдзафэ пытэхэм ядэшын фэгъэзэгъэ шъольыр операторым иЮфшлэн къызэрэшьдэлтэгъэу, фэтерыбэу зэхэт унхэм ачлэхэм хэклэу къирахырэр мафэ къэс, унэе псэуплэхэм ачлэхэм къыдахырэр тхъамафэм зэ юещых, къоджэ псэуплэхэм адэхэм япыдзафэхэр тхъамафэм къыклоц тло-щэ зэрэдицьэр.

Унэе псэуплэхэм зэклеми, ар зыдэтым емыльтыгъэу, хэклэу къадахырэр зыпарэми ратэксонэу щытэп, зы чыплэ агъэтэйлышь, автомашинхэм ар

иуащи. Хэкыир шъхьадж зыщыфаем къыдимыхынным, охьтабэрэ ар щымылтынным апае шъольыр операторым итранспорт ар зыщыуицьыщт графикир пэшорыгъэшшэу ыгъэнэнфагъ.

Адыгейим щыпсэухэрэм яхэл зыщыуащыщт ежь-ежырэу зэрагъэшшэн альэкыщт. Хызметшлэпэм интернет нэклюбьюу hh://adygeya.clean-rf.ru зыфиорэм ар итхагъ, муниципальнэ образованиеу узьшпсэурэм исайт уихъами ибгъотэшт.

Нэпкъхэр къэбзэнхэу

Юфхъабзэу «Горная река — чистые берега» зыфиорэр Адыгейим щатупшыгъ. Чынопсым икъеухъумэнкэ мыкъералыгъо Гупчэу «НАБУ-Кавказ» зыфиорэр ащ къэшакло фэхъугъ, пыдзафэхэм ядэшын фэгъэзэгъэ шъольыр операторым дыригъэштагъ.

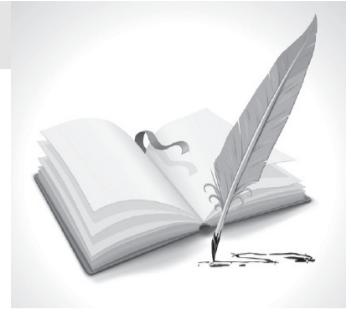
Юфхъабзэу гъэтхапэм и 23-р ары зежьагъээр. Адыгейим псыхьоу ыкли псыуцуплэ зэфэшхъафхэу итхэм янэпкъхэм хэклэу аултыр волонтерхэм къаулоинэу ащ къыщидэлтэгъ.

Апэрэ шъхьафыр станицэу Дахъо дэжь щыкъуагъ. Зэхэшаклохэмрэ волонтерхэмрэ псыхьоу Шхъэгуша ѹоф щашлагъ. Зы купым псым тетэу а лъэньюхэм щылэ хэкыир къытугъоигъ, адэр купым нэпкъым щытугъоягъ. Нэужым шъольыр операторым зэкэ хэкыир къытугъоигъ.

Адыгейим ичыопс икъеухъумэн пшъериль шхъафыр ялхэм зэращицьыр, ащ үүж ихъэгъэ волонтерхэм ишпээгъу афэхъунхэм зэрэфхъазырхэр къыхигъэшгъигъ ОО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипащэу Алыбэрд Налбый.

Адыгэ тхаклохэу мэлъыльфэгъум къэхъугъэхэр

Цыфынным пае Цыфыр къэхъугъ

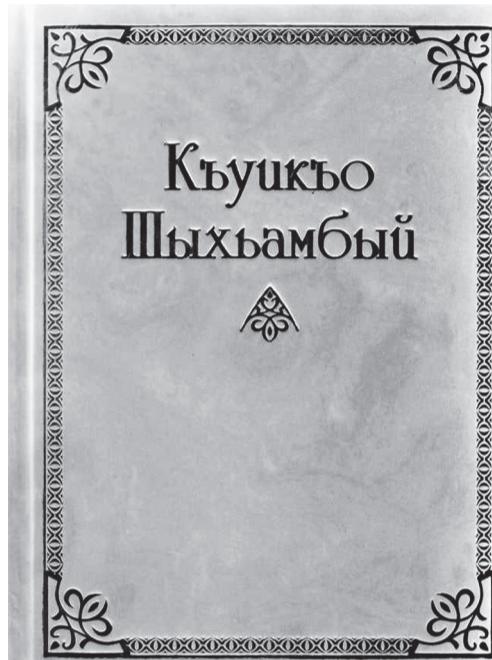

«Зыгорэм фэмышу мы чым кытхъорэп» ало. Ащ кыкырэр цыфы пэпчъ зы шуугъэ нэшанэ горэ зэрэхэльыр, кынзэрэкъокырэр ары.

Гущыэм пае, хвалыгъугъа-жъэм ишхын фабэ йенэ минмэ атхъэ, хвалэлэу, ыгуре ылэрэ факлоу ыгъэжъагъэмэ, ныбэрлыг гуапэ хэтки ар мэхъу. Даклом ыдьгэ шуашэри ащ фэд: ежь фэдэ цыфым изыфэпэн-зыгъекирэклэн ащ ыгу факлоу егъэцаклэ, ышъхъэки рэзэнгъэ хегъуатэ, цыфхэри ыгъэхъуапсэхэрэп. Етлани ар бзэклэ-дэклэ дэгъумэ, узыфаер ылапехэм къагъэчы. Чыгулэжыннымкэ, былымхуунымкэ зыбъазэм, мыхэм зафэу адэлжъэрэ мэ-къумэштышхэм мафе къес ящихъу поноир япэсигъ.

Акъылкэ, шхъэкэ юф зы-шхъэрэр арымэ, гъэсэнгъэ-шэнгъэу акъолым ыкы ар зерагъэфедэжъышуурэм бэ ялтыгъэр: инженерых, псэолъешых, экономистых, юристых, архитекторых, дээ кулыкъушых, нэмыхых. Ахэм анах гъэшгэйонижых творческэ тофышихэр: артистхэр, суретшихэр, журналистхэр, тхаклохэр, усаклохэр, композиторхэр, шэнгъэлэжъхэр.

Непэ анах къхэдгэшьщтхэр тиадыгэ тхаклохэу мэлъыльфэгъум къэхъугъэхэр арых. Ахэр анэгукэ зэрээфэмыдэм фэдэхэу, ятхыгъэхэмкэ эзте-къых. Хэти ежь иакыл-гурши, иамал ялтыгъэу чынгэ егъоты. Хэти шлонгъо мурадэу илэр зэрэхъиришырэр ильягъо мэхъу. Кіэлэлпур — пүнүгъэм, кіэлэеъгаджэр — егъэджэн-гъэсэнгъэ, врачыр — цыфым ипсаунгъэ ухумгъэним, уса-кор — гущыэм ыкыучэ ыуш-

Къуикъо Шыхъамбы

Коххэблэ районым ит къудэй Еджэркъуа мэлъыльфэгъум и 3-м, 1963-рэ илъесым къышыхъу. Иунэгъоклоц фэбэгъэ-цыфыгъэу ильягъэм, янэу пасэу ыухыгъэм адигабзэу икэсагъэм, художественнэ тхыльхэу ащ ильяпилеу ыдкыштыгъэхэм аклэдэлукызэ къэтдэжыгъ. Иныдэлфыбзэ ежьми ыухуумэ ыкы ылэтымэ шлонгъо мэхъу. Адигэ къэралгъо Кіэлэеъгаджэ институтын филологиекэ ифакультет ыкы Москва дэт ли-

ильэси 10 — 11 горэ ыныбжыгъэшт.

Я 7-рэ классым исыгъ тхэнымкэ нахь таубытагъэ ыгу къызехъэм, джащыгъум аперэу Шыхъамбый ышнахъыжъ къызидаши, иусэ заули ыблыгу чэлъэу, Къуекъо Налбый дэжъ къэктогъагъ, къыдэгүчилагъыкы тиригъэгушуухагъ. Клалэм иусэхэр район гъэзетым, хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгейим» ыкы журнале «Зэкъошнгъэм» къащыхиутыхэ мэхъух. Ау итхыльхэр къыдэкъых зыхъугъэр 1987-рэ илъесым къышыублагъэу ары.

Аперэ лъэбэкъур «Мазэм инэф» цэу зыфишыгъэмкэ ыдзыгъ. Ащ кыкылэлтыкыуагъэх «Гъашлэр — псыкъефэх», «Гугъэм ильягъу», «Звезда кочующего неба», «Хэшүпкыгъэ усэхэр», адигабзэклэ ыкы урсыбзэклэ, илъес 55-рэ мэфэклэ тхыльхэу «Къуикъо Шыхъамбы» зытетхагъэу томитлы хурэр къыдигъэкыгъ, ар 2018-рэ арыгъэ.

Шыхъамбый тхыапэр ыутэ-рэхъэмэ, ытэкъуза чымэтэ хя-гъэр ыуашъэрэ; ыпашхъе иль тхыапе къабзэр фэсакъеу гу-пышисэ гъэунэшкүгъэклэ зэлъеп-кэ. Ешэ тхаклом шыкыл-гупши-саклэ, уахтэм ичъэргэ-льэ-шыгы ушысэм узэрэклемыхъа-жыштыр, арышь, гуапэ фэхъоу, ушхъягъунчэу матхэ. Къе-шэлэгъэ дунээ нэф зэтэд дахэр, ылъэгъурэ цыфхэр, ыгу щыщ икъуаджэ, хэкур, хэгъэгур, игупсэхэр усаклом ыгу пхы-рэхъях, усэр ылуж къыфашыгъ, ежьми джащыгъум шхъэм щы-зэлкагъэу, щызэгъээфагъэр къетхы.

Усаклом ихыегъэ-зэфагъэ, ихъалэлгъэ ин лүпкэу чыюпсым фэгъэхъыгъэ усэхэу тхылтыкэм дэтхэм къыраотыкы; ежь ышхъэклэ къышышэу зыхэт пстэури, а дунэжэйкъащэм епхыжыгъэу ыгъэпсын ельэклэ. Дунайм итеплэ дахэ, иохтэ шъуашэ гур зэрэпхуатэрэр, зэхэшэ блэрхэм зэрэгэл-орышлэрэр иусэхэм ащицэгъэт-хыгъ. Шуулэгъур — къоччэшху: ащ ыыгъ зэкэлэ псэкъэгъэшы-гъэр — жыи, пси, цыфи, чыги, мэзи, нэмыхы. Ежь цыфыри

шуулэгъум фэкъаигъ ыкы фэ-ныкъу, сыда пломэ, поэ зиэм фабэр, нэфыр, дахэр иджагъоп.

«Мэшлобзыуу сиунэ къы-шүлкүашъэ», — ало усаклом. Къохъажыре тыгъэм ичэлэпэль мэшо тэпэу къыфэклюжъэу, иунэ къыкүашъэу, ыгу зылэти, игупшиисэ зыгъэбагъорэр.

Къуикъо Шыхъамбый усэ-кло-лирик: игущыи, игупшииси, идунаи зэдэорышишэ:

**«Слитур пэлээти
тыгъэм фэсщэигъ,
Нэбэцц къыхъэмэ
псэлтыхъоу сянэццыгъ!
Сигупшиыэр гуапэм
фэкъаигъ,
Пщэсмэ яукытэ
зинульэпцыгъ!»**

(н. 69)

Мы сатырхэр къэлгээ къодыехэп, ахэр шхъяфит пэслээ чьэпхыгъэхэу, бгъэгум къыдэ-къых; поэзие лъэшым, куум ишапхъех, гущыэ пэпчъ ылэл-ласэм ышыгъэ ылэштийнэхъа-жыштыр, арышь, гуапэ фэхъоу, ушхъягъунчэу матхэ. Къе-шэлэгъэ дунээ нэф зэтэд дахэр, ылъэгъурэ цыфхэр, ыгу щыщ икъуаджэ, хэкур, хэгъэгур, игупсэхэр усаклом ыгу пхы-рэхъях, усэр ылуж къыфашыгъ, ежьми джащыгъум шхъэм щы-зэлкагъэу, щызэгъээфагъэр къетхы.

«Уинасыл ыэ пцланэкэ ует-хъона» зыфиорэ усэм ухэтми уздырещажьэшь, гупшиисэ лъа-гъом утырещэ; уээрэгъэлъяжы, узфегъэсакъыжы, насы-пир — гъашэ тынчэу бгъэшэ-нэй, гъогу зафэм удэмыхъынэр, цыф шуушлагъэм уасэ фэпши-шынуур арэу зэрэшт гупши-сэм укырещаплэ.

Шыхъамбый илирикэ гум шхъапэ фэхъурэ гъомылэм фэд, уеушъэбы ыкы уегъэшү, усакломи нэшүкэлэ урэгъэлъя, куу гупшиисэ, игущыэ уасэ зэрилэм пае:

«Шхъац тэкъуагъэр
псыкъефэхэу бгым ечъэхы,
Шуулэгъу шээфэу
къылфэсшыгъэр
псэм хегъащэ.
Зызгъэлэйтэми,
сильгъэр сэлкэохы,
Синэпльэгъу
къочаджэу зыхэоющэ.

**Слитур пэлээти
къылфэсшын
Пысэгъащ гу лъагъоу
уюощх... блэр.
Гъунджэм уеплъэм
шээфэу сыкъэпшэн,
Сылфэхъугъ
зы чэцкэ ашыкъ-гъэр!..**

(н. 90)

Такъыкыпэр, сыхъатыр, ма-фэр, уахтэр, гум дэхъыкырэр усэклэ къылорэ къодыр арымь-рэу, Къуикъо Шыхъамбый сурэт-шыгъэ лъэгъупхъэу тапашхъэ къырэгъэуцо; игупшиисэ цыпеклэ тызыфкудийизэ, уцыфу мы дунаим утетынам итхъагъу, игушуагъу, игумэл нэшхъэйи тахе-щэ, къытэдэхашэлэ, къыт-фэсакъызэ ушъэекло губзыгъэу тиофегъ щылакэм — шум, дэхажъэм; тиадыгабзэ илэшү-гэ-плътырыгъэ зэхъитегъашэ, усаклом ыбзи, иусэклэ шапхы нахь уасэ афтшын амал тэ-тъоты.

Къуикъо Шыхъамбый игу-пшиисэ лъагъоу нэфынэнэу, цыфкло-лэнэу фатюэ, псаун-гъэр пытэу, усэнэр игъомылэ-ланэу, тхъэжъеу Ѣылэнэу тиофэльяло.

**МАМЫРЫКЬО
Нуриет.**

**Такъикъыпэр, сыхъатыр, мафэр,
уахтэр, гум дэхъыкырэр усэклэ
къылорэ къодыр арымь-рэу, Къуикъо
Шыхъамбый сурэт-шыгъэ лъэгъуп-
хъэу тапашхъэ къырэгъэуцо; игу-
пшиисэ цыпеклэ тызыфкудийизэ,
уцыфу мы дунаим утетынам
итхъагъу, игушуагъу, игумэл нэш-
хъэйи тахе-щэ.**

тынам, гупшиисэ-тхъабзэ ыгъо-
тынам адэлжъэх. Мы зэкэ-
нахь кіэлэу ыкы нэмыхы-
къэплон пльэкъиш — цыфынам
пае цыфыр къэхъугъ.

Заповедникым иофишьохэр

ПЧАГЬЭМ ҮГҮЭГУШЛУАГЬЭХ

Кавказ биосфернэ заповедниким хэс домбайхэр ильэсүм то алтынэжых – гъемафэм, хуулэхэм куп-купэу кызыщызэрэгүүлихэкээ ыкчи гъатхэм – күшхээтх ляагхэм ашыг хуулэхэм зэхэтхэу задэгүүлахэкээ.

Гъатхэм вертолетыр агээфедэ, аш уисымэ сыхватиту-шынкээ ахэр къэплытэнхэ ыкчи сурэтхэр къатепхынхэ плээшишт.

Аужырэу домбайхэр къизалытэжкыгъэхэр гъэтхапэм и 26-р ары, ахэм яччагъэ, чын-пэу зыщыпсэухэрэр, къахэхъуагъэр зыфедизир, нэмийк лъеныхохэри зэргэшшагъэх.

Гъэтхэп мазэм күшхээтх осыр джыри бэу ательи. Чыны, жыбыгы ашмыншынхээрэ домбайхэмкээ осыр щынагъю, хэллыханхэ альэкишт. Ар сантиметрэ 40 – 50 фэдиз икуагъэу тель зыхыкээ, аш ыччээштээ уцыр къыччагынхээрэ альэкишт. Ашхыщтыр афимыкъум, ахэр шэхэх хъыбэй мэххүх, лусыр амьгытээзэл пэнхэ альэкишт. Джары къымафэрэ күшхээтх ляагхэм зыкадекуа-хэрэр, аш осыр жыыгъэм шатырхыш, уцым нэсышхүхэу мэхх.

Заповедниким идиректор шэлэнгъэхэмкээ игуадзэу Н. Ескиним къызэриорэмкээ, къымафэрэ икыгъэм домбайхэм япсэуплэ ахъожыгъэп. Күш-

хъэтхэхэу Порт-Артур, Солонцовий, Киноэкспедиция, псыхью Бамбачка къызщежъэрэ чынлэхэм шхьи 150-рэ фэдиз ахэр. «Бурянистий» зыфалорэ күшхээтхим 50 фэдиз къышалъегъуг, нэмийк чынлэхэм куп-купхэу ашэгсэух.

— Псэушхэхэхэр къалытэнхэм фэшл вертолетыр агэефедагъ, аш ахэм благьэу къашхъашибыбэштигъ, азыфагу метрэ 300-м нахьыбэ ильгээл. Домбайхэр зэрэххүхэрэр пешлорыгъэшшэу зэргэшшагъ, джысурэтэу къатырахгъэхэр агэефедэхээз къызыкъалыткыжхэкээ, яччагъэ нахь гъэнэфагъэу къэтон тльэкишт, — elo N. Ескиним.

Апэрэ льытэгъум шхьи 300 фэдиз икүгъ, аш пчагъэм зэрэххүхуагъэр къыгъэнэфагъ.

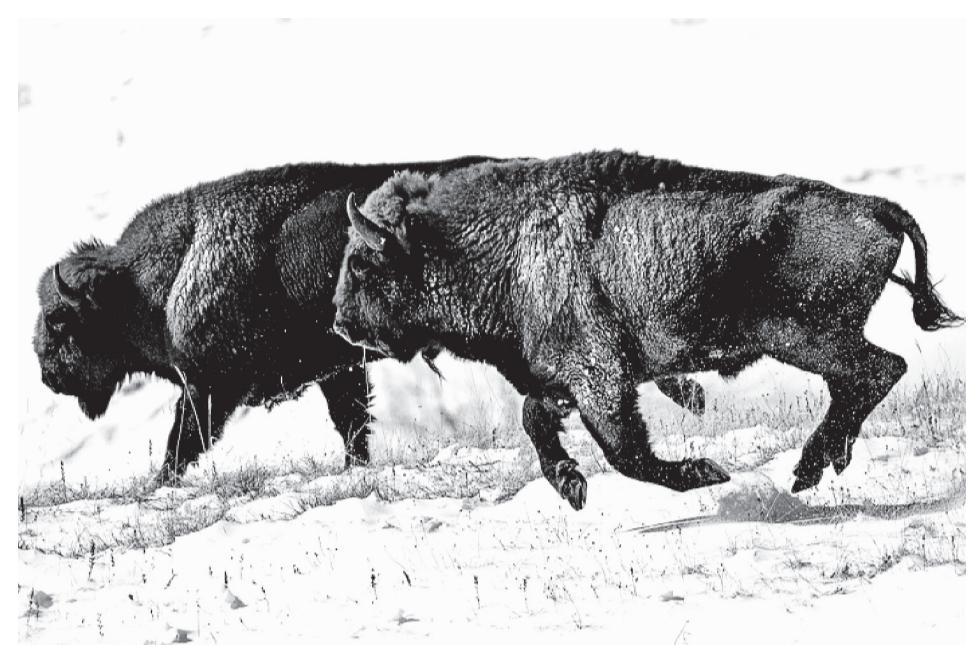
Кавказскэ домбаир зэрэшылэр дунаим зыщызэллашагъэр я 19-рэ лэшлэгъум икэхүр ары. Ильэс 30 – 40 фэдиз теки, Кавказ заповедниким зэхажнэу зырагъажъэм, мэххэм зы домбай ахэсэжыгъэп, ахэр зэки цыфхэм аукыгъагъэх.

Заповедниким икэрикъи

домбайхэр къыхагъэхъожынхэм цыфхэм яльэки, хабзэм имылхуши ыкчи ильэс 50 атырагъэхэдагъ. 1988-рэ ильэсүм ахэм яччагъэ 1300-м нэсыгагъ.

Икыгъэ лэшлэгъум ия 90-рэ ильэхэм, тикээралыгъ социальна ыкчи экономическэ къынгъохэр зээличихээ зэхъум, ятлонэрэу домбайхэр мэххэм ахэхэдагъиинхэм тещынхээштигъэх.

Ахэр браконьерхэм аукыштигъэх, тофшэн зимишэу, лэжьапкэ къызэрамытхэрэри ахэм аготыгъэх. 2002-рэ ильэсүм псэушхэшхэрэз кэхэмкээ шхьи 135-рэ зэрэххүхуынштигъэхэр. Заповедниким иофишлэхэм къызэриорэмкээ, ильэситиф зытекийм ильэс къес домбайхэм

процентипш фэдиз ахахьюурагъэжагъ. Непэ ахэр шхьи 1100-м ехъуу, 1989-рэ ильэсүм къышгэжъяагъэу яччагъэ аш фэдизим зынэсиггэр апэрэ.

Аш фэшхъяафэу джыри зышэн гъешлэгъон домбайхэм къахаафэу къагъэнэфагъ, ахэм

яуахътэ нахьыбэрэмкээ күшхээ гъэхүнэхэмрэ хуулэхэмрэ зыщаагъаклорэр, зэрхэбзагъэу джы мэххэм бэрэ ахэсигжхэрэп. Аш ушхъяафэу фэхүүхэр заповедниким икылыкъушлэхэм зэргэшшэнэу ашшээ ральхъяафыгъ.

ПСЭУШХЭХЭМ ЯУНЭГЬОШХУ

Псэушхэхэхэр зыщаагъхэ вольерэу Краснодар краим апэу щагъэпсыгъагъэр загъэфедэрэр ильэс 15 хуугъэ. А уахътэм къыклоцл ар цыфкыоплэ-зыгъэпсэфыплэ зэрэххүгъэм фэдэу къэсүмэдэжгээ е шьобж зытыращэгъэ псэушхъэ зэфэшхъяафхэм ягъеххүжыплэ, зыщыпсэухэрэ гупч.

Мыдэеу бзыу щырэу аш къыщыхуухэрэм альэппльэ.

Вольерир Олимпиадэр Шъячэ щашын зэххум агъэклэжыгъ, псэушхэхэм япсэуплэхэр зэблаххүгъэх. Икыгъэ ильэсүм Геленджик исафари къырашыгъ леопардэу Скиф. Апэрэ мафхэм гумэкъытгъ, ежэ зыдэссыгъэ вольер цыкъум фэмыдэу чынгхэу къызыкъи, ухэм амэ зыщызэхишлээ шьольтыр хьоо-пшашум зыэрэшишьтээ шылштигъэп.

Псэушхэхэхэр ыкчи бзыушишэ фэдизэу вольерим дэсхэм гуфбэнэгъэ зэфэшхъяафхэрэри къахэхых. Зыныбжж хэктэгээ күшхэхэе пчэнхэу Бекрэ Сонерэ яжьишихэе гупсэфэу мыш щагъаклозэ Псыфабэ къырашыгъэ пчэн цыкъулр къыдагъэтэхсъагъ. Бекрэ Сонерэ ар хъатэ зэрэпамыхырэр залъэгъум, унэгъо пчэн цыкъуиту күшхэхэе пчэн щырим къыфащагъэх. Бек ыныбжж емылтыгъэу, унэгъо пчэнхэр ыгу рихыгъэх, къызаагъэхэм охтэ гъэнэфагъэ зытекийм, пчэнхэм чэцл цыкъулр къафхууцхэх.

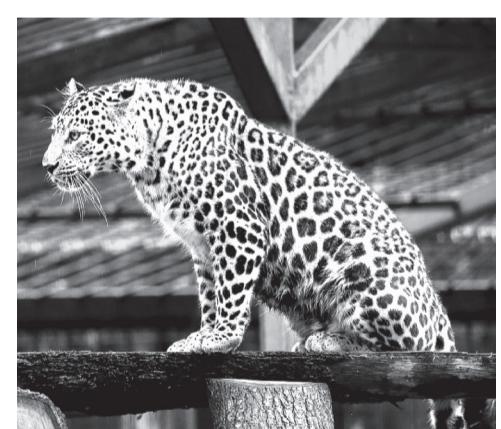
Соне ар ыгу римыхээу пчэнхэм аужежьми чэцл цыкъул къыфхууц.

Вольерим щайгъ псэушхэхэм зэкэми къэбар зэфэшхъяафхэр апъльх. Бгээж шуцлэ ин дэдэхэм афэдэу Графинекээ заджэхэрэм ильэс къес нэбгъо кэлэрхэхэр эшьих. Бзыу темир лэхныкъом къибыкыжхэрэв вольерим къыщымыуцхэу ыкчи щымышхэхэу блэбьыкыжхэрэп. Тыгъужж зэшхэу Чукрэ Гекрэ зэгурьохэу мэпсэух. Тыгъургыу Букле, Мэзыхъо куп чэфым,

нэмийкхэми къэбар зэфэшхъяафхэр апъльх.

Псэушхэхэхэр гупсэфэу, мэлаклэ мыллэхэу ыкчи узхэм амьгэгумэхэу вольерим зэрэдэххэр аш иофишлэхэм щитхью афэлтэгъунэу щит. Мафэ къес сыхыатир 6-м къышгэжъяагъэу пчыххэе охууфэхээ врааххэм, псэушхэхэм алтынлэххэрэм ыкчи вольерим илашчу Наталья Требогановам ахэр агашхэх, къаплыххэх, афэсакых, ежэ псэушхэхэм ахэр шу къалэгъуу.

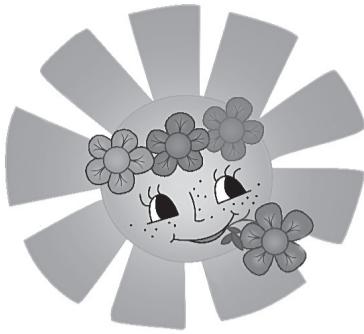

Вольерим иофишлэхэм анэмийкээ аш бзыуухэмрэ псэушхэхэмрэ яплынхэу къаклохэрэ цыфхэм ашыщхэри къалыгъилэнхэу фаехэу къыхэхэй. Москва къыкыгъэе унагуу якэлиту къызыдээзшэгъэхэм вольерим дэс енотым ышхыштим тэфэрэ ахъщэр ильэс къес къагъэхы. Нэужум цыфыбэ Ишыгэгъу къафхууцхэу рагъэжагъ, программэу «Насып гуатклохэ» зэджагъэхэм зеушомбгүү.

Цыфхэм къыхахыгъэ псэушхэхэм зыщыфаахэм ажэрихынхэу фитнынгъэ ял, щир цыкъул къафхууцхэром цэхэр афаусых, ёхжэм ацэхэр зытхэхээзхээхэе пхъэмбгүүхэр вольерим къызэршылхээгъэ чэум тэгээпхлагъэх.

Цыфхэри псэушхэхэм ашыщхэри, агухэри джары зыкызэпблагъэхэр.

Нэклубгъор зыгъэхъязыгъэ
ШАУКЬО Аслынгуаш.

Тыгъэнэбзый

Мэлъльфэгъу мазэр

Езбырхэр
зэжъугъашэх!

Къуекъо Налбы Гъатхэр

*Гъатхэр, гъатхэр, сидэу чыгур
бгъэдэхагь,
Шхъантэу-шхъантэу мэзы
кырыр къэлфэпагь,
Псыхъо нашхъоу къэущыгъэр
нэфынабз,
Ошьогу къашхъоу жыутэхрэм
фэдэкъабз.*

Пчэдыш

*Шхъантэш, шхъантэ
Ошьогу нашхъор,
Ащ къышэкли
Уцы къашхъор.
Ар осэпсым егъешокы,
Гъогу занкъэр
Ащ пхырэклы.
Къышэхъарзэ
Жы ыашу макэр,
Джары тыгъэм икъежъакэ.*

Охътэ ныбжыкъеу гъатхэр мафэ къэс нахь лъэпти мэхъу. Хэпшыкъеу мафэм къыхэхъуагь, Тыгъэри нахь халэл фабэ къехъу. Агурэ гъэтхэ мазэу мэлъльфэгъур къихъагь: уашьор къаргъо, жыр къабзэ. Шэхэу дунаир яцырыу-щырыу орэд макъэкэ зэпагъеджэжъеу къолэбзыхъэр къэбыйжыщтых. Чыгур къэфэбагь, уцым зыкъепхъуватэ, апэрэ гъэтхэ къэгъаъхэри къушхъе мэзым къышхэплыгъэх: фыжых, шэлтиых, тъожых – дэхэ закиах.

Ау, гухэклими, ахэр къэкыгто щаклохэм рагъафэхэрэп, лъэпсэичэу къыхатхыхэзэ, ащэх. Къагурылорэп мы къэгъэгэе лъэпкъхэр къэгъигэе дэдэ зэрэхъугъэхэр. Джащ пае ахэм якъэхъумэн-къизэтегъэнэн тынаэ тедгъетын фое.

Мэлъльфэгъум шъоф хъуплэхэми

къэтэбэ шъуашеу уцыр къашшхъальэ; унагъохэм ягуапэу ябыльхэр губгъом дафых, заужыжыгъеу пчыххапэрэ шагухэм къадэхъажых.

Клэлэцыкъухэр унэм изэгъэжхэрэп: джэгуным рихъыжагъэх. Ильэсыкъе еджэгъури икъинкэ бэп къенагъэр, ау гъэтхэ мафхэр тхъагъепцых, хъопсагох, ухэтми, зыдэмшишэжъихэу, тхэн-еджэным уклерашы. Нахь пытахъэ зыхэлхэр зыфирекъужых, яеджэн къыкырагъячирэп, егүүх. Къэнэжыгъэшхо Ѣшылэп, мэзитлур псэу чъеныш, гъэмэфэ гъэпсэфыгъо тхъагъор къесыншт.

Ауми, тигуапэу «Къеблагь мэлъльфэгъоу дунаир зыдэктэгъягъеу, псэм клочэгъор фэхъурэр!» тэло.

Пшысэхэм тяжъугъэдэйу!

Къамзэгур

Къамзэгур гъогум тетэу къозэ, лы горэм икълах. А лыим хъаклэ-къуаклэмэ бэзэ ышэштыгъ. — Сыдэу пшыхъэ ина? — ыши къамзэгум къеучыгъ. — Сымекъашхыш ары, — ышиагъ къамзэгум. — Адэ сидэу пхэкл ина? — Сыкъочашхош ары, — риложыгъ. Сыд фэдиз пшэтишт адэ? — Сэш фэдиз пцашю сэтишн слъэшкыншт. — Адэ, мэкъашхыр, сид фэдиз пшхын пшэкишт?

— Зы коцыцэр ильэсым сферхъушт, — къамзэгум ышиагъ. — Пфэхъумэ теплын, — ыши, лыим къамзэгур ыубыти, хъазыреу ицье ильым ридзи, зы коцыци ащ фырильхъажыгъ. Аүштэу хэтэвэ, ильэс тешлагъ. Лыим къамзэгур щыгъупши етланы зы ильэс тешлагъ. Ильэситлүү тешлагъеу къамзэгур ихъазыр зэрэригъэтысхъэгъээр ыгу къэкыгъыгъ.

— Мыр псаужь шыла? — ыши ихъазыр ипшыхъагъ. Къамзэгур псау, коцыцэм изыныкъо джыри зэри.

— Зы коцыцэр ильэсым пфэхъунэу пшогъагъ, ильэситлүү коцыцэм инынко нахь пшхыгъэп. Сыд зытепшыхъагъэр – лыим ышиагъ.

— Сшхъэ акыл итъити, «Мы лыим ильэсий 4-къе ыгу сыйкъэммыкъижынкъи мэхъу» сиуи, гъомылэу сиэр ильэсиплэ зэрэсфэхъунэу сипсэугъ, — къамзэгум ышиагъ.

Хэшъо цыгъомрэ унэ цыгъомрэ

Адыгэ пшыс

Хэшъо цыгъом дэжэ унэ цыгъор хъаклакло къэклагъ.

— Сыд уищылакла? — еупчыгъ.

— Сэ сищылакла ушымыкъ, — ышиагъ хэшъо цыгъом. — Губгъом сищэугъуае, ау зэшым сегэлээ, шо тхъагъо шуушиштэн.

— Зи гумэл! сэ сиэл! — ышиагъ унэ цыгъом. — Сэ сыйбай, сыйхъэжъеуу сищылакла озгъэлэгъун, некло.

Ядэжэ къызещэм, зыхэс бүнэмэ коцэу, тхъоу, къуаеу яэр ригъэлэгъэгъ.

— Сызыщирафем сэшхэ сэ, — ышиагъ унэ цыгъом, — зи гумэл сиэл.

— Мор хэта? Сыда чэфынчэ дэдэуи зыпэсэир?

— Ар Нэгыежъ-льэгубгъу, зэупхъужыш яжъэм хэс, — ышиагъ унэ цыгъом.

— Адэ сид еслюшт мыш?

Нэкубгъор зыгъэхъазырыгъэр
МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Мэфэкхэмкэ бай:

и 1-р – къолэбзыхъэм я Дунэе маф,
сэмэркъэум и Маф;
и 2-р – къэлэцыкъу тхылъым и
Дунэе маф;
и 6-р – лыхъокло органхэм яо-
фышшэ и Маф;
и 7-р – псауныгъэм и Дунэе маф;
и 11-р – фашист концлагерхэм
ащыагъыгъэхэр шхъафит зашы-
жыгъэхэм и Дунэе маф;
и 12-р – Урысъемкэ космонав-
тикэм и Маф;
и 15-р – культурэм и Маф;
и 18-р – сауѓэтхэм ыкъи тарихъ
чыпэхэм якъэхъумэн и Дунэе маф;
и 22-м – В.И. Лениныр къэхъуугъ,
чыгум икъэбзэнэгъэ и Маф;
и 23-р – тхылъым ыкъи авторскэ
фитыныгъэр къэхъумэгъэнэм я
Дунэе маф;
и 24-р – ныбжыкъэхэм языкы-
ныгъэ и Дунэе маф;
и 25-р – адыгэ быракъым и Маф;
и 26-р – радиационнэ тхъамыкла-
гъохэм ыкъи хъугъэ-шагъэхэм ах-
клюдагъэхэм яшэжь Маф;
и 28-р – юфшэнэир къэхъумэгъэнэм я
Дунэе маф;
и 29-р – къашьом и Дунэе маф;

и 30-р – мэшюгъэкосэ къулыкъум
и Маф.

Искусствэр — тибайныгъ

Краснодар къыщагъэльэгъоштых

Адыгэ кином и Мафэхэр мэлдэлфэгъум и 9 — 14-м Краснодар щыклоштых. Кинотеатрэ «Кубанькином» Нэгъапльэ Аскэрбий ифильмхэр къыщагъэльэгъоштых.

Тильэпкэ итарих фэгъэхьыгъэ фильму «Черкесиим», адигэ хабзэм ехыллагъэм, тильэпкэ гъухэй йэкъыб къэралхэм ашы-псэухэрэм, Хэкужъым къэзыгъээжъыгъэхэм, адигэ бзыльфыгъэм, адигэ шэу «Щагыдыйим», апэрэ адигэ художественнэ фильмэу «Гугъэм имэзахэм», Адыгейим ирежиссер ныбжыкъэхэм агъэхъазырыгъэ фильму «Автобусым», нэмыкхэм искуствэр зышогъэшэгъонхэр яплыщтых.

Краснодар краим, Адыгэ Республиком культурамкэ яминистрствэхэм, Урысыем икнематографистхэм я Союз икнутамэу Адыгейим щылэм испашэу, режиссерэу Нэгъапльэ Аскэрбий къещаклохэм ашыщ. Аш зэрилтыэрэмкэ, фильму яплыхэрэм тильэпкэ тарихъгьогоу къыкүгъэм нахышло зышагъэгъозэн альэкъыщ.

ликэм иллыклоу Краснодар краим и Губернатор дэж щылэм тофхъабзэр зэхашэ. Мэлдэлфэгъум и 9-м къызэ-луахыщт. А мафэм ылкэ амьтэу къэгъэльэгъоным еллыщтых, фэшхъаф мафэхэм чэхъапкээм юасэр соми 120-рэ.

Краснодар краимрэ Адыгэ Республикомрэ язэфыщтыкэхэр гъэптигъэнхэмкэ Урысыем икнематографистхэм я Союз икнутамэу Адыгейим щылэм испашэу, режиссерэу Нэгъапльэ Аскэрбий къещаклохэм ашыщ. Аш зэрилтыэрэмкэ, фильму яплыхэрэм тильэпкэ тарихъгьогоу къыкүгъэм нахышло зышагъэгъозэн альэкъыщ.

Баскетбол. Суперлигэм ия 2-рэ куп

Хъурджанэм Іэгуаор къегъэльэтэжы

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Чебоксарские Ястребы» Чебоксары — 90:94 (20:27, 18:17, 22:25, 30:25).

Мэлдэлфэгъум и 1-м республикэ спорт Унэшхоу «Ошутенэм» щызэдешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: С. Токарев — Москва, М. Соболев — Воронеж, А. Переверзев — Москва.

«Динамо»: Хъакъун — 7, Гапошин — 8, Абызов — 10, Еремин — 19, Кочнев — 20, Суслов — 2, Анищенко, Милютин — 10, Майборода — 14.

«Чебоксарские Ястребы» кыхэшыгъэхэр: Жуканенко — 20, Архипов — 18, А. Богдан — 16, Шанталей — 16, Е. Богдан — 8.

Чебоксары къикыгъэхэр нахь псынкэу ёшшэтигъэх, очкоущ дэзигъохэр агъэцэ-къэнхэм фэш чылгэшүхэр дэгъоу къыхахыщтыгъэх. Пчагъээр зэрэлтыкъуатэрэм тигъэгумэкэу, гүгэ къытитэу къыхэкъыгъэ: 4:8, 10:17, 20:24, 32:40, 38:44.

Ящэнэрэ едзыгъом К. Майборода хъажэй эгъуор редээ — пчагъээр 51:52.

Хъакъунэм зэкэлтыклоу очкоу 3 дэзигъохэр гүогъуищ агъэцакэ, пчагъээр 64:82. «Динамэр» мышынэу ылекэ лъекуатэ. К. Майборода, А. Милютиним, Н. Ереминим хъажэй эгъуор радзэ. Ю. Кочневыр хъурджэнэ чэгъым пхъашэу щебанэ, пчагъэхэрэп. Хъурджанэм эгъуор къыгъэльэтэжэуи къыхэкъы, теклонигъэр Чебоксары иешлаклохэм ахьы.

хэлажьэ. Р. Хъакъунэми хъажэй эгъуор редээ.

Къенагъэр таңкынтыу, 77:88 пчагъээр хъуль, 82:91, 89:93, 90:93. Тиешлаклохэм эгъуор айгъ, ау хъажэй радзэнэу афэгъэхъурэп. Хъурджанэм эгъуор къыгъэльэтэжэуи къыхэкъы, теклонигъэр Чебоксары иешлаклохэм ахьы.

А. Гапошиныр, М. Абызовыр якІэщакІох

«Динамо-МГТУ» — «Чебоксарские Ястребы» — 76:68 (21:24, 18:22, 22:11, 15:11).

Мэлдэлфэгъум и 2-м «Ошутенэм» щызэдешлагъэх.

«Динамо»: Хъакъун — 8, Гапошин — 8, Абызов — 10, Еремин — 27, Кочнев — 12, Суслов, Милютин — 4, Майборода — 7.

«Чебоксарские Ястребы» кыхэшыгъэхэр: Евстафьев — 19, А. Богдан — 12, Е. Богдан — 7, Жуканенко — 7.

Ятонэрэ ёшэгъури хъакъэхэм ахьын ямурадэу алэкэ къилыщтыгъэх. Ящэнэрэ едзыгъор зэлжэлгэйм къэгъэзаплэ фэхъуя. Н. Ереминим, М. Абызовым, А. Гапошиным хъурджанэм эгъуор заулэрэ радзагъ. Пчагъээр 52:48, 54:50, 59:53, 61:57.

Я 4-рэ едзыгъор нахь хъыльяу мафко. Р. Хъакъунэр хъурджанэм ычэгъэ чээтэу эгъуор къаэлхихи, ёшланэр къыкүгъ, изакью хъакъэм яхъурджанэ еклю, хъажэй ридагъ. Ю. Кочневымрэ М. Абы-

зовымрэ пчагъээм хагъахъо: 69:60, 71:60. Къенагъэр макэ: 2,41, ау хъакъэхэм гүгъэр чанэрэп. К. Захаровыр тиухъумаклохэм алэлхихи, хъажэй эгъуор редээ — 71:65. Нэгъэуял-пэгъу 47-рэ къенагъэр: 74:68, Чебоксары щыщхэм эгъуор айгъ, алэкэ къилыгъэх. Мэгүлэх, ау эгъуор «афэгъэдэлорэп», хъурджанэм гүогъоутио тырагъафэ. Р. Хъакъунэм эгъуор къаэлхихи, тиешлаклохэм пчагъээм хагъэхъуягъ — 76:68.

Пресс-зэлукээр

— Уфа икомандэ алэрэ чылгэ шыл, Чебоксары иешлаклохэм ящэнэрэ чылгээнэу фэбанэх, — къытиуагъ «Динамэм» итренер шъхьаэу, АР-м изаслуженэ тренерэу Андрей Синельниковым. — Артем Гапошинырмэ Максим Абызовырмэ ящэнэрэ дэзигъом зэкэлтыклоу гүогъоуи 4 хъажэй эгъуор зырадзэм, Чебоксары

иешлаклохэм зэлжэгъум ялэлэсэнэгъэ къыщагъотижыгъээ.

«Чебоксарские Ястребы» итренер шъхьаэу Юрий Жуканенкэм аш фэдэ къэх ёшэгъум фэхъуяштии ёшэгъахэп, ыгу ихъыкырэп къыбгурьонэу ѿтыгъ. «Динамэр» мэлдэлфэгъум и 10 — 11-м Рязань, и 14 — 15-м Тулэ ашшэшэцт. Тикомандэ я 9-рэ чылгэ шыл.

Нэхкүбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр ыкы кыдэзыгъэкырэр: Адыгэ Республиком лъэпкэ Йофхэмкэ, Йэкъыб къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкэ-гъухэм адьярэ эзхыныгъэхмкэ ыкы къэбар жуутгээм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-шигээр: 385000, кт. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, Редакцием авторхэм къайхырэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлжээ, шрифтыр 12-м нахь цыкынэу ѿтыгъ. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкегъэлжыхы. E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр: Урысыем Федерацием хэутии Йофхэмкэ, телефонкъэтын-хэмкэ ыкы зэлжы-Іэсэйкэ амалхэмкэ и Министрстве и Темир-Кавказ чылпэ гъэйоры-шапл, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхъятырэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кт. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкі пчагъэр 4300
Индексхэр П 4326
П 3816
Зак. 654

Хэутии узчи-кэтхэнэу ѿтыгъ уахтэр Сыхьатыр 18.00
Зышаушыхъятыгъэхъ уахтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаээр Дэрбэ Т. И.
Редактор шъхьаээр игуадзэр Мэцлээкъо С. А.
Пшъэдэгъыжы зыхьыре секретарыр ЖакІэмкы А. З.